

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Posudek oponenta disertační práce

Andrea Jelínková, *Hebrejský knihtisk na Moravě 1753–1803*,

předkládané v roce 2024 na Ústavu informačních studií a knihovnictví FF UK

Práce Mgr. Andrey Jelínkové se zabývá hebrejským knihtiskem na Moravě v letech 1753–1803 a téma pojednává v širokém historicko-analytickém záběru, který v první části pokrývá dějiny jediné tehdejší moravské židovské tiskárny, okolnosti jejího založení a aktéry, a dále vnější a vnitřní podmínky jejího fungování, např. cenzuru, nakladatelské strategie, jazykovou otázku, publikované autory i potenciál čtenářstva. Ve druhé části práce je výsledná knižní produkce analyzována a hodnocena z obsahového a žánrového hlediska. Třetí část práce představuje bibliografický soupis vydaných knih, který obsahuje také katalog typografických a grafických prostředků, s nimiž tiskárna pracovala.

Úroveň zpracování tématu je vynikající ve všech ohledech: v metodologii, pečlivém sběru dat a jejich kritickém hodnocení i v celkovém komplexním a vysoce moderním přístupu k problematice a v pojetí vlastní práce. Autorčin detailní a hluboký vhled do tohoto v rámci židovské knižní kultury spíše okrajového fenoménu odhaluje obecnější skutečnosti – možnosti a trendy vydávání knih pro židovské čtenáře ve středoevropském prostoru a v dané době, která pro židovskou komunitu přinášela zásadní společenské změny, jež jednotlivce současně zasahovaly i na té nejintimnější, jazykové úrovni – a v nejednom ohledu vede k podloženým inovativním závěrům.

Struktura práce je dobře a pečlivě promyšlena, jazyk a argumentace jasné a autorka vede svou práci logicky k vytčenému cíli. Také z formálního hlediska je práce bezchybná. Autorka využívá nejmodernější metodologické přístupy ke studiu dějin knižní kultury a její práce jen potvrzuje, že opuštění popisnosti a zaměření na sociální kontext, aktéry a regionální a marginální jevy otevírá nové pohledy na zkoumané historické fenomény a umožňuje jejich hlubší pochopení a střízlivější a přesnější zhodnocení. Práci s prameny i sekundární literaturou nelze nic vytknout a ve své disertaci autorka zohledňuje nejenom zásadní starší literaturu, ale i všechny nejnovější relevantní studie. Závěrem je třeba vyzdvihnout autorčin široký odborný rozhled: svou judaistickou a hebraistickou erudici rozšiřuje o inspirativně aplikovanou knihovědnou expertízu a výsledkem je vynikající, spolehlivě a detailně podložená a argumentačně dobře vedená práce, která představuje významný přínos ke studiu židovské knižní kultury i dějin Židů nejenom v českých zemích.

Předložená disertační práce splňuje požadavky kladené na disertační práci, a proto ji doporučuji k obhajobě a předběžně ji klasifikuji jako „prospěla“.

V Praze, 16. června 2024

Mgr. Olga Sixtová, Ph.D.
Katedra Blízkého východu FF UK